

Териториално статистическо бюро - Югозапад
Отдел „Статистически изследвания - Благоевград“

ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ОБВИНЯЕМИ И ОСЪДЕНИ ЛИЦА В ОБЛАСТ БЛАГОЕВГРАД ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

През 2023 г. са приключили делата за 1 150 извършени **престъпления**. От тях 319 са завършили с ефективно осъждане, 589 - с условно осъждане, 41 - с оправдаване, 8 - с прекратяване, и 193 - с освобождаване от наказание.

С ефективни и условни присъди са приключили делата за 908 извършени престъпления.

Броят **на обвиняемите лица** в областта през 2023 г. е 1 041, от които:

- с ефективна осъдителна присъда са приключили делата на 273 лица, или 26.2% от общия брой на обвиняемите;
- условно осъдени са 528 лица (50.7%);
- освободени от наказателна отговорност са 191 лица (18.4%);
- оправдани са 41 обвиняеми лица (3.9%);
- прекратено е делото на 8 лице (0.8%).

През 2023 г. броят на **осъдените лица с влезли в сила присъди** в област Благоевград е 801. Осъдените непълнолетни лица (14 - 17 години) са 23, или 2.9% от всички осъдени.

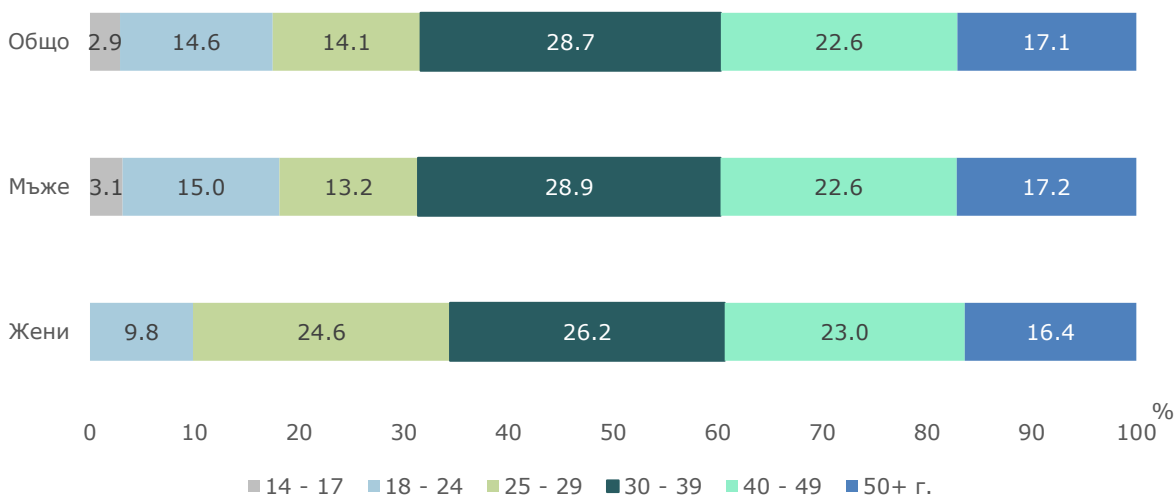
Фиг. 1. Престъпления, завършили с осъждане, и осъдени лица в област Благоевград през периода 2019 - 2023 година

ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ОБВИНЯЕМИ И ОСЪДЕНИ ЛИЦА В ОБЛАСТ БЛАГОЕВГРАД ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

Осъдените мъже са 740, или 92.4%, а жените – 61 (7.6%). Както сред мъжете, така и сред жените, най-голям е делът на осъдените във възрастовата група от 30 до 39 години - съответно 28.9% за мъжете и 26.2% за жените (фиг. 2).

Фиг. 2. Структура на осъдените лица през 2023 г. по пол и възрастови групи

Престъпления, завършили с осъждане, и осъдени лица по глави от Наказателния кодекс (НК) и някои видове престъпления през 2023 година

Сред престъпленията, завършили с осъждане, най-голям е броят и делът на **общоопасните** - 496, или 54.6% (виж фиг. 3). На второ място в структурата са престъпленията **против собствеността**, като с осъдителна присъда са приключили делата за 113, или 12.5%.

С осъждане са завършили 71 **Престъпления против личността**, което представлява 7.8% от всички наказани престъпления.

Наказани са и 59 **престъпления против дейността на държавни органи и обществени организации** (6.5%), 57 **документни престъпления** (6.3%) и 55 **Престъпления против брака, семейството и младежта** (6.1%).

ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ОБВИНЯЕМИ И ОСЪДЕНИ ЛИЦА В ОБЛАСТ БЛАГОЕВГРАД ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

Фиг. 3. Структура на престъпленията, завършили с осъждане през 2023 г. по глави от НК

За извършването на **общопасни престъпления** са наказани 445 лица, или 55.5%. На второ място в структурата са осъдените за **престъпления против собствеността** - 129 лица (16.1%).

За извършването на **престъпления против личността** са наказани 59 лица, или 7.4%. Осъдени за **престъпления против брака, семейството и младежта** са 44 лица (5.5%), за **документни престъпления** - 43 лица (5.4%), за **престъпления против дейността на държавни органи и обществени организации** - 38 лица (4.7%) и за **престъпления против стопанството** - 23 лица (2.9%).

За **престъпления против правата на гражданите** са осъдени 11 лица, или 1.4%.

ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ОБВИНЯЕМИ И ОСЪДЕНИ ЛИЦА В ОБЛАСТ БЛАГОЕВГРАД ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

Осъдени за **престъпления против реда и общественото спокойствие** са 6 лица, а за извършването на **престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната система** - 3 лица.

Фиг. 4. Структура на осъдените лица през 2023 г. по глави от НК

Общопасни престъпления¹

В структурата на общопасните престъпления най-голям е броят на наказаните *престъпления по транспорта и съобщенията* - 365, или 73.6% от общия им брой. За извършването им са осъдени 329 лица, или 73.9% от осъдените за извършени общопасни престъпления.

Престъпленията, свързани с наркотици, са 113 (22.8%), а наказаните за тях - 100 (22.5%).

¹ Включват престъпления, извършени по общопасен начин или с общопасни средства, по транспорта и съобщенията, против народното здраве и против околната среда, при използване на атомната енергия за мирни цели и други общопасни престъпления.

ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ОБВИНЯЕМИ И ОСЪДЕНИ ЛИЦА В ОБЛАСТ БЛАГОЕВГРАД ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

Престъпления против собствеността¹

Сред престъпленията против собствеността най-разпространени са *кражбите на имущество* - 61.9%. Осъдените за този вид престъпление са 85 лица, или 65.9%.

По своята правна и криминална характеристика *грабежите* са сред най-тежките престъпления против собствеността - за 14 грабежа са осъдени 18 лица.

Престъпления против личността²

С изключително висока обществена опасност сред престъпленията против личността са *умишлените убийства*. С осъдителна присъда е завършило 1 дело за убийство (довършено и опити), като за извършването му е осъдено 1 лице (1.7%).

Сред престъпленията против личността най-много са причинените *телесни повреди*, като с осъдителна присъда са завършили делата за 36 престъпления (50.7%). Осъдени за тях са 37 души, или 62.7% от общия брой на осъдените за извършени престъпления против личността.

Приключилите с осъждане дела за *разврат* са 7 (9.9%), а осъдените са 6 лица (10.2%). От тях 1 е за *изнасилване* (довършено и опит) с 1 осъден.

За *трафик на хора* с осъдителни присъди са завършили 6 наказателни дела, или 8.5% от престъпленията против личността. Осъдено за този вид престъпление е 1 лице.

Осъдени лица по наложени наказания

В структурата на осъдените лица по наложени наказания най-голям е относителният дял на лицата, осъдени на *„лишаване от свобода“*. През 2023 г. те са 651, или 81.3% от общия брой на осъдените лица. Най-висок е относителният дял на лишените от свобода за срок до 6 месеца - 43.0% от всички осъдени на лишаване от свобода.

¹ Включват: кражба и грабеж на имущество, присвояване, измама, изнудване, вещно укривателство, унищожаване и повреждане на имущество, злоупотреба на доверие.

² Включват убийства, телесни повреди, отвличане и противозаконно лишаване от свобода, принуда, обида и клевета, разврат и трафик на хора.

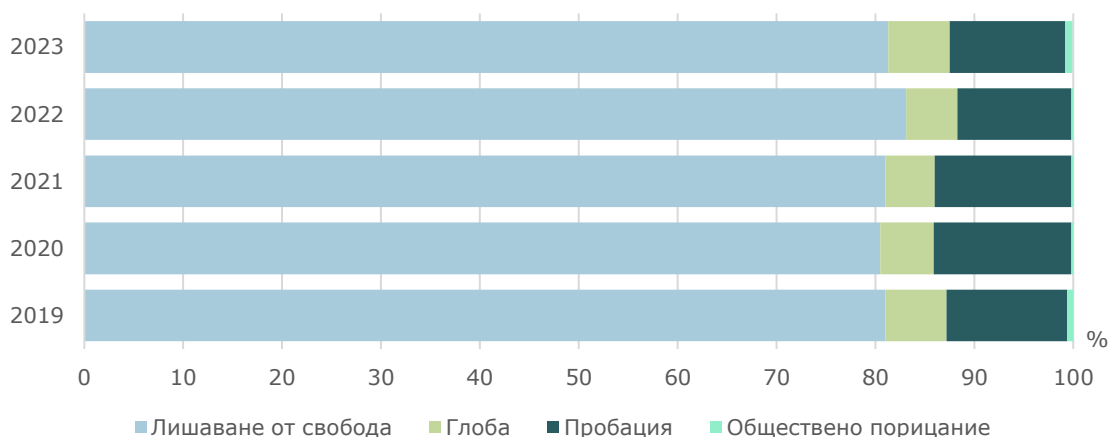
**ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ОБВИНЯЕМИ И ОСЪДЕНИ ЛИЦА В
ОБЛАСТ БЛАГОЕВГРАД ПРЕЗ 2023 ГОДИНА**

Таблица 2. Осъдени на лишаване от свобода в област Благоевград през 2023 година

Осъдени лица с наложено наказание "лишаване от свобода"	Брой	Структура - %
Общо	651	100.0
До 6 месеца	280	43.0
От 6 месеца до 1 година	253	38.9
От 1 до 3 години	104	16.0
От 3 до 4 години	7	1.1
От 4 до 5 години	4	0.6
От 5 до 10 години	2	0.3
От 10 до 15 години	1	0.1

Наказанието „пробация“ е наложено на 94 лица (11.7% от всички осъдени), „глоба“ - на 50 лица (6.2%), а „обществено порицание“ - на 6 лица (0.8%).

Фиг. 5. Структура на осъдените лица по наложени наказания в област Благоевград през периода 2019 - 2023 година

Методологични бележки

Статистическото изследване за престъпленията, обвиняемите и осъдените лица с влезли в сила присъди осигурява информация на базата на годишни данни, получавани от районните, окръжните и военните съдилища.

ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ОБВИНЯЕМИ И ОСЪДЕНИ ЛИЦА В ОБЛАСТ БЛАГОЕВГРАД ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

Обект на наблюдение е дейността на районните, окръжните, военните съдилища и на Специализирания наказателен съд по наказателните дела от общ, частен и административен характер. Съгласно Закона за съдебната власт (изм. И доп. ДВ. бр. 32 от 26 април 2022 г.) Специализираният наказателен съд (СпНС) е закрит. Първоинстанционните наказателни дела пред СпНС, по които е проведено разпоредително заседание, стават подсъдни на Софийския градски съди разглеждането им продължава от съдебния състав, провел заседанието. Съдиите от съдебните състави, които не са преназначени в Софийския градски съд, се командироваат за участие в разглеждането на делата до приключването на производствата по тях.

Единици на наблюдение са престъпленията, обвиняемите и осъдените лица с влезли в сила присъди в рамките на отчетната година.

В броя на престъпленията, завършили с осъждане, се включват всички престъпления, за които наказателните дела са завършили с условна или ефективна присъда, независимо от броя на извършителите.

Престъпление, извършено от повече от едно лице (в съучастие), се счита за завършило с осъждане, когато поне едно от обвиняемите лица е осъдено ефективно или условно. В случай, че дело приключи с оправдателна присъда за всички лица, извършители на престъплението, то се отчита за завършило с оправдание. Престъпление се отчита за завършило с прекратяване, когато спрямо извършителя или всички извършители делото е прекратено.

В броя на обвиняемите лица се включват ефективно осъдените, условно осъдените, оправданите, освободените от наказание и лицата, на които делата са прекратени.

В броя на осъдените лица се включват всички осъдени лица, на които с влязла в сила присъда им е наложено ефективно или условно наказание.

Когато няколко лица са осъдени за извършването на едно престъпление, престъплението се отчита само един път, а всяко лице поотделно - в зависимост от изхода на делото. В случаите, когато в едно наказателно дело е осъдено лице за повече от едно престъпление, се отчита най-тежкото наложено наказание по съвкупност. Когато едно лице е осъдено за няколко престъпления, то се отчита към най-тежкото наказуемо деяние, а всяко престъпление поотделно - към съответния вид престъпление.

ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ОБВИНЯЕМИ И ОСЪДЕНИ ЛИЦА В ОБЛАСТ БЛАГОЕВГРАД ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

Възрастта на осъдените лица е посочена в навършени години към момента на извършване на престъплението.

Непълнолетни са лицата на възраст от 14 до 17 навършени години.

Пълнолетни са лицата на възраст 18 и повече навършени години.

Осъдените непълнолетни лица се включват в общия брой на осъдените лица.

Съгласно чл. 31, ал. 1 и 2 от НК **наказателноотговорно** е пълнолетно лице, навършило 18-годишна възраст, което в състояние на вменяемост извърши престъпление. **Непълнолетно лице** - навършило 14 години, но ненавършило 18 години, е **наказателноотговорно**, ако е могло да разбира свойството и значението на деянието и да ръководи постъпките си. Данните за престъпленията, обвиняемите и осъдените лица са получени от изчерпателно изследване чрез статистически формуляри „Карта за обвиняемо лице“ (1-СС), попълвана от органите на досъдебното и съдебното производство и информация от административен източник Единна информационна система за противодействие на престъпността (ЕИСПП).

Допълнителна информация относно методологията и данните от изследването „Престъпления, обвиняеми и осъдени лица“ е публикувана на сайта на НСИ (www.nsi.bg), раздел „Правосъдие и престъпност“, както и в Информационна система ИНФОСТАТ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=56)